BİLGİ NOTU

Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha değerli bir miras bırakmamıştır.
Tirmizi, Birr 33.

1.1. Aile Hayatı ve Hükümleri

İçinde doğup büyüdüğümüz hayata katıldığımız toplumun en küçük yapı taşı ailedir. Ne kadar sağlam olursa toplum da o kadar güçlü ve sağlam olur. İslam Dini bunun için aile hayatının kurulmasına ve sağlıklı yürümesine önem vermiş, bunu sağlamak için de bazı kurallar koymuştur.

NOT EDELİM

İslam, ilke olarak evliliğin mutluluk ve kalıcılık esası üzerine kurulmasını istemiş, bunu sağlamak için bazı tedbirler öngörmüştür. Bunlar;

- Evlenecek olanların baş başa kalmayacakları bir ortamda birbirlerini görmeleri,
- Erkeğin evleneceği kadına denk (küfüvvet) olması,
- İlke olarak birbirlerini beğenmiş olanların mutlu ve kalıcı bir evlilik yapıp yapamayacaklarını anlamak için bir evlilik vaadi sayılan kısa bir nişanlılık sürecini değerlendirmeleri, şayet olumlu kanaat oluşursa nikâhlanıp evlenmeleridir.

İslam, evlilik hayatının da mutlu ve huzurlu sürebilmesi için bazı kaideler getirmiştir. Bunlar;

- Ailede eşlerin birbirlerine karşı sevgi ve saygı içerisinde olmaları,
- Kadının kocasına itaatkâr, kocanın karısına şefkatli yaklaşması,
- Kadın ve erkeğin ailenin mahremiyetini ve saygınlığını korumaları,
- Eşlerin çocuk sahibi olma hakları, cinsel ihtiyaçların aile içerisinde karşılanması,
- Kocanın ailenin geçimiyle sorumlu tutulması, kadının da çocukların bakımını üstlenmesi,
- Çocukların anne-babasına karşı hürmetli olması, anne babanın da çocuklarını terbiye edip yetiştirmesi.
- Ailede fertler akrabalık bağlarını korumalıdır.

Evliliğin Sorumlulukları

Evliliğin erkek için mali olarak *mehir* ve *nafakadan* oluşan iki sonucu vardır.

Mehir, kocanın eşine verdiği veya taahhüt ettiği para yahut maldır. Mehir nikâh akdi sırasında konuşulmasa bile kadın evlilikle mehire hak kazanır.

İslam Hukuku mal ayrılığını esas kabul etmiştir. Bu yüzden ailede herkesin malı şahsidir. Mehir, kadının malıdır ve eşi razı ol-

madıkça kocasının onda bir tasarrufu söz konusu değildir. Rızası olmadan kimse onu alamaz.

İslam âlimlerinin çoğunluğuna göre mehir, nikâh akdinin rükün veya şartlarından değildir. Bu yüzden mehirsiz akdedilecek nikâh geçerli olur ve kadın emsal mehire hak kazanır. Ancak Malikîler mehri, nikâhın bir rüknü sayarlar.

Akit sırasında tarafların konuşarak belirledikleri mehre, ***mehr-i müsemma*** denir. Mehir, peşin ödenebileceği gibi sonraya da bırakılabilir. Peşin ödenecek olana, **mehr-i mu'accel**, sonraya bırakılana ise ***mehr-i müeccel*** denir. Mehir belirlenmemiş ise kadın benzer şart ve konumda bulunan emsallerinin aldığı ölçüde bir mehre hak kazanır. Buna da ***mehr-i misil*** denir.

Zifaf veya sahih halvet ile kadın tam mehre hak kazanır. **Sahih halvet** kimsenin göremeyeceği ve istekleri dışında kimsenin giremeyeceği kapalı veya kapalı sayılan bir yerde yalnız kalmaları erkek ve kızın başbaşa kalma durumudur.

Nafaka, dinen evin reisi kabul edilen erkeğin ailenin tüm fertlerinin geçim masraflarını üstlenmesidir. Burada nafakadan kasıt evlilik nafakasıdır. Evleninceye kadar kız çocuğun, yetişkin oluncaya kadar erkek çocuğun nafakasını da baba karşılar.

Eşin, bütün masrafları kocaya aittir.[1] Kocanın zengin veya fakir olması hükmü değiştirmez. Nafakanın kapsamına yiyecek, içecek, tedavi, ilaç ve bazı durumlarda hizmetçi masrafları girer. Mesken temini ve tefrişi de kocaya aittir.

Boşanma durumunda iddet süresince koca tarafından kadına ödenmesi gereken nafakaya boşanma nafakası denir. Koca, iddet sonrasında kadına nafaka ödemek zorunda değildir.

PAYLAŞALIM

Bir koca eşine taahhüt ettiği mehiri vermez ise günah işlemiş olur mu? Görüşlerinizi arkadaşlarınızla tartışınız. Defterinize yazınız.

1 Bakara suresi, 232. ayet.

